

# תורת המחירים א

פרק 5 - גמישויות

תוכן העניינים

1. כללי ..... 1

## גמישויות:

### שאלות:

- (1) צרכן מוציא את מלוא הכנסתו על שני מוצרים  $X, Y$ . מחירי המוצרים והכנסתו נתונים. בשיווי משקל, נתון שגמישות הביקוש העצמי (ביחס למחירו) של מוצר  $X$  גדולה מיחידתית (ביקוש גמיש). מכאן ש:
- מוצר  $Y$  משלים למוצר  $X$ .
  - מוצר  $Y$  תחליפי למוצר  $X$ .
  - מוצר  $Y$  בלתי תלוי במחיר מוצר  $X$ .
  - לא ניתן לדעת מה הקשר בין שני המוצרים.
- (2) צרכן מוציא את מלוא הכנסתו על שני מוצרים  $X, Y$ . מחירי המוצרים והכנסתו נתונים. נתון שעלייה במחיר מוצר  $X$  לא שינתה את הכמות המבוקשת ממוצר  $Y$ . מכאן ש:
- מוצר  $Y$  משלים למוצר  $X$  וגמישות הביקוש העצמי של מוצר  $X$  קטנה מיחידתית.
  - מוצר  $Y$  תחליפי למוצר  $X$  וגמישות הביקוש העצמי של מוצר  $X$  גדולה מיחידתית.
  - המוצרים בלתי תלויים וגמישות הביקוש העצמי של מוצר  $X$  יחידתית.
  - כל הטענות האחרות אינן נכונות.
- (3) צרכן מוציא את מלוא הכנסתו על שני מוצרים  $X, Y$ . מחירי המוצרים והכנסתו נתונים. בשיווי משקל, נתון שגמישות הביקוש של מוצר  $Y$  ביחס להכנסה שווה  $1.25$  ( $\eta_{y,I} = 1.25$ ) והחלק מן ההכנסה שמוציאים על מוצר  $X$  שווה  $0.6$ . מכאן שאם תעלה הכנסת הצרכן אז החלק שמוציאים על מוצר  $X$ :
- יגדל.
  - יקטן.
  - לא ישתנה.
  - לא ניתן לדעת מה יקרה לחלק זה.

- (4) צרכן מוציא את מלוא הכנסתו על שני מוצרים  $X, Y$ . מחירי המוצרים והכנסתו נתונים. להלן מספר טענות:
- אם גמישות הביקוש של מוצר  $X$  ביחס להכנסה היא יחידתית, אז גמישות הביקוש של מוצר  $Y$  ביחס להכנסה יכולה להיות קטנה מיחידתית.
  - אם מוצר  $X$  ניטרלי, אז גמישות הביקוש של מוצר  $Y$  ביחס להכנסה יכולה להיות יחידתית.
  - אם מוצר  $X$  נורמלי, אז גמישות הביקוש של מוצר  $Y$  ביחס להכנסה יכולה להיות קטנה, גדולה או שווה ל-1.
  - אם מוצר  $X$  נחות, אז גמישות הביקוש של מוצר  $Y$  ביחס להכנסה יכולה להיות קטנה, גדולה או שווה ל-1.
- (5) צרכן מוציא את מלוא הכנסתו על שני מוצרים  $X, Y$ . מחירי המוצרים והכנסתו נתונים. להלן מספר טענות:
- אם מוצר  $X$  ניטרלי, אז גמישות הביקוש העצמי של מוצר  $X$  ביחס למחירו יחידתית.
  - אם צרכן מוציא אחוז קבוע מהכנסתו לרכישת מוצר  $X$ , אז שני המוצרים נורמליים וגמישות הביקוש העצמי וגמישות הביקוש ביחס להכנסה של שני המוצרים היא יחידתית בהכרח.
  - אם החלק שהצרכן מוציא על מוצר  $X$  הולך וגדל עם עלייה בהכנסת הצרכן, אז מוצר  $Y$  הוא מוצר נחות.
  - אם גמישות הביקוש של מוצר  $Y$  ביחס להכנסה חיובית, אז גמישות הביקוש של מוצר  $X$  ביחס להכנסה שלילית.
- (6) צרכן מוציא את מלוא הכנסתו על שני מוצרים  $X, Y$ . מחירי המוצרים והכנסתו נתונים. נתון גם שגמישות הביקוש של מוצר  $X$  ביחס להכנסה שווה 0.7  
 $(\eta_{x,I} = 0.7)$ , החלק שהצרכן מוציא על מוצר  $X$  שווה 40% מהכנסתו וגמישות הביקוש העצמי של מוצר  $X$  היא -1.5  $(\eta_{x,Px} = -1.5)$ .  
 מכאן ש (השלימו את החסר):
- א. גמישות הביקוש של מוצר  $Y$  ביחס להכנסה שווה \_\_\_\_.
  - ב. גמישות הביקוש הצולבת של מוצר  $Y$  ביחס למחיר מוצר  $X$  היא \_\_\_\_.
  - ג. המוצרים (סמנו: תחליפיים / משלימים / בלתי תלויים / לא ניתן לדעת).
  - ד. עקומת  $PCC_x$  היא קו (סמנו: אופקי / עולה משמאל לימין / יורד משמאל לימין / אנכי).

- (7) צרכן מוציא את מלוא הכנסתו על שני מוצרים  $X, Y$ . פונקציית התועלת שלו היא:  $u(x, y) = x + \sqrt{y}$ . בנקודת שיווי המשקל, הצרכן רוכש כמויות חיוביות משני המוצרים.
- א. גמישות הביקוש של מוצר  $X$  ביחס להכנסה יחידתית.
  - ב. גמישות הביקוש של מוצר  $Y$  ביחס להכנסה יחידתית.
  - ג. גמישות הביקוש של מוצר  $Y$  ביחס להכנסה שווה 0.
  - ד. מוצר  $X$  נורמלי ומוצר  $Y$  נחות.
- (8) צרכן מוציא את מלוא הכנסתו על שני מוצרים  $X, Y$ . מחירי המוצרים והכנסתו נתונים. אם החלק שהצרכן מוציא על מוצר  $Y$  גדל כאשר עולה מחיר מוצר  $X$ , אז ניתן לומר ש:
- א. גמישות הביקוש העצמי של מוצר  $X$  ביחס למחירו יחידתית.
  - ב. גמישות הביקוש של מוצר  $Y$  ביחס להכנסה גדולה מיחידתית.
  - ג. גמישות הביקוש העצמי של מוצר  $X$  ביחס למחירו קטנה מיחידתית.
  - ד. המוצרים תחליפיים.
- (9) צרכן מוציא את מלוא הכנסתו על שני מוצרים  $X, Y$ . מחירי המוצרים והכנסתו נתונים. נתון גם שגמישות הביקוש של מוצר  $Y$  ביחס להכנסה שווה 1.25 ( $\eta_{y,I} = 1.25$ ), החלק שהצרכן מוציא על מוצר  $X$  שווה 60% מהכנסתו, וגמישות הביקוש העצמי של מוצר  $Y$  היא -1.4 ( $\eta_{x,Px} = -1.4$ ). מכאן ש (השלימו את החסר):
- א. גמישות הביקוש הצולבת של מוצר  $Y$  ביחס למחיר מוצר  $X$  שווה \_\_\_\_\_.
  - ב. מוצר  $X$  הוא מוצר (סמנו: נורמלי / נחות / ניטרלי).
  - ג. המוצרים: (סמנו: תחליפיים / משלימים / בלתי תלויים / לא ניתן לדעת).
  - ד. אם תקטן הכנסת הצרכן אז החלק שהוא מוציא על מוצר  $Y$  (סמנו: יגדל / יקטן / לא ישתנה).
- (10) צרכן בעל פונקציית תועלת:  $u(x, y) = xy$ . הוכח שגמישות הביקוש של מוצר  $X$  ביחס להכנסה וגמישות הביקוש ביחס למחירו העצמי הן יחידתיות וגמישות הביקוש הצולבת ביחס למחיר מוצר  $Y$  שווה 0.

11) צרכן מוציא את מלוא הכנסתו על שני מוצרים  $X, Y$ . מחירי המוצרים והכנסתו נתונים, וגמישות הביקוש העצמי של מוצר  $X$  היא  $-1.2$ . עוד נתון שגידול של  $1\%$  במחיר מוצר  $Y$  מגדיל את הכמות הנרכשת ממוצר  $X$  ב- $0.5\%$ . מכאן שמוצר  $X$  הוא מוצר:

- א. ניטרלי.
- ב. נורמלי.
- ג. נחות.
- ד. לא ניתן לומר בוודאות.

12) צרכן מוציא את מלוא הכנסתו על שני מוצרים  $X, Y$ . מחירי המוצרים והכנסתו נתונים. נתון גם שמוצר  $X$  הוא מוצר נחות. החלק שהצרכן מוציא על מוצר  $X$  שווה  $40\%$  מהכנסתו וגמישות הביקוש העצמי של מוצר  $X$  היא  $-1.5$ . מכאן שהמוצרים  $X$  ו- $Y$  הם מוצרים:

- א. נורמליים.
- ב. ניטרליים.
- ג. תחליפיים.
- ד. משלימים.

### תשובות סופיות:

- (1) ב'.
- (2) ג'.
- (3) ב'.
- (4) ג'.
- (5) ב'.
- (6) א.  $1.2$ . ב.  $\frac{1}{3} > 0$ . ג. תחליפיים. ד. יורד משמאל לימין.
- (7) ג'.
- (8) ד'.
- (9) א.  $0.15$ . ב. נורמלי. ג. תחליפיים. ד. יקטן.
- (10) הוכחה.
- (11) ב'.
- (12) ג'.